

Lier kommune
Postboks 205
3401 Lier

Vedtak om endrede krav til resipientovervåking ved større avløpsanlegg i Buskerud

Fylkesmannen vedtar at resipientovervåkingen ved større avløpsanlegg i Buskerud skal endres, slik at overvåkingen blir i samsvar med føringene i vannforskriften. Vedtaket kan påklages til Klima- og forurensningsdirektoratet. Frist for å sende endret overvåkingsprogram til Fylkesmannen er 1. september 2013, og frist for å starte gjennomføring av overvåkingsprogrammet er 1. januar 2014.

Bakgrunn

I Buskerud er det per i dag 22 større avløpsanlegg for kommunalt avløpsvann, fordelt på 16 kommuner. Med større avløpsanlegg menes grovt sett anlegg med utslipp større enn 2 000 personekvivalenter¹ (pe) til ferskvann eller med utslipp større enn 10 000 pe til sjø². Disse anleggene er på forurensningsområdet regulert av egne utslippstillatelser, i tillegg til blant annet forurensningsforskriften kapittel 14. Fylkesmannen forvalter dette regelverket. Oversikt over anleggene og anleggseierne er vist i tabell 3.

Vannforskriften gir føringer for norsk vannforvaltning. Denne forskriften har spesifikke mål for hvordan vannmiljøet i elver, innsjøer og kystvann skal være, og veiledere med detaljerte føringer for hvordan vannovervåking skal utføres. De større avløpsanleggene i Buskerud har punktutslipp av rensed avløpsvann, enten til elv, til innsjø eller til Drammensfjorden. For å kunne følge med på hvordan utslippet fra anleggene påvirker vannmiljøet ved utslippsstedet (resipienten), har samtlige anlegg krav til resipientovervåking, fastsatt i utslippstillatelsene. Men overvåkingen blir utført på noe ulik måte ved de forskjellige anleggene, og ikke all overvåkingen er helt i samsvar med føringene i vannforskriften. Fylkesmannen mener derfor det er nødvendig at resipientovervåkingen ved de større avløpsanleggene i Buskerud blir endret, slik at overvåkingen blir i samsvar med føringene i vannforskriften.

Fylkesmannen varslet vedtak om endret resipientovervåking i brev av 21. mars 2013. Vi fikk to uttalelser til varselet. Vi har som følge av uttalelsene endret noe på bestemmelsene om når vannprøver i elver skal tas. Se tabell 1, fotnote 7.

¹ Personekvivalent er definert i forurensningsforskriften § 11-3 m).

² Jamfør forurensningsforskriften § 14-1.

Krav til program for resipientovervåking

Utslipp av kommunalt avløpsvann kan påvirke en vannforekomst på forskjellige måter. Dette er de viktigste påvirkningstypene³:

- overgjødning (eutrofiering)
- belastning med organisk stoff
- partikkelforurensning/nedslamming
- mikrobiell forurensning
- miljøgifter – kan gjelde for anlegg som har påslipp fra industri med miljøgiftutslipp

Klassifiseringsveilederen⁴ og overvåkingsveilederen⁵ gir føringer for vannovervåking i elver, innsjøer og kystvann. Veilederne sier blant annet at det er viktig at biologiske parametere, for eksempel begroingsalger, er med i overvåkingsprogrammene, i tillegg til de tradisjonelle fysisk/kjemiske parametere. Ut fra det som står i disse veilederne, og ut fra generelle krav til dokumentasjon fra virksomheter i Norge med egne utlippstillatelser etter forurensningsloven, mener vi at resipientovervåkingen ved større avløpsanlegg i Buskerud skal være slik som i angitt vedlegg 1. Det inkluderer overvåkingsprogram som oppfyller minstekravene oppgitt i tabell 1 og tabell 2.

Tabell 1. Minstekrav til parametere, kvantifiseringsgrenser, prøvetakingsfrekvens og tidspunkt for prøvetaking ved større avløpsanlegg i Buskerud. Tabell 3 viser hvilken type resipient de forskjellige avløpsanleggene har.

Type resipient: elv

Parameter	Høyeste kvantifiseringsgrense (LOQ) ⁶	Minimum prøvetakingsfrekvens	Tidspunkt for prøvetaking	Kommentarer
Total fosfor (TotP)	3 µg/l	Annenhver måned (6x/år)	Fordeles over hele året ⁷	
Total nitrogen (TotN)	10 µg/l	"	"	
Nitrat (NO ₃ -N)	10 µg/l	"	"	NB! Gjelder kun for Eggedal avløpsanlegg.
Totalt organisk karbon (TOC)	0,5 mg/l	"	"	
Suspendert stoff (SS)	1,5 mg/l	"	"	Prøvene skal filtreres med 1,2 µm glassfiberfilter, jamfør

³ Se for eksempel SFT-veileder 95:02, tilførselsberegning (Klima- og forurensningsdirektoratet).

⁴ Direktoratgruppen Vanndirektivet, 2009. Veileder 01:2009 Klassifisering av miljøtilstand i vann (klassifiseringsveilederen) (www.vannportalen.no).

⁵ Direktoratgruppen Vanndirektivet, 2010. Veileder for vannovervåking iht. kravene i vannforskriften, versjon 1.5 (overvåkingsveilederen) (www.vannportalen.no).

⁶ Kvantifiseringsgrense, eller LOQ (limit of quantification), tilsvarer den laveste mengden/konsentrasjonen som kan tallfestes i en vannprøve. Det kan brukes høyere kvantifiseringsgrenser hvis de enkelte analyseresultatene er innenfor metodens kvantifiseringsgrense.

⁷ Vi er kjent med at det kan være utfordrende å ta vannprøver i islagte elver. Fylkesmannen setter derfor ikke prøvetaking i perioder med isdekke som et absolutt krav. Vi ber likevel kommunene anstrenge seg for å få tatt prøver også i vinterperioden, fordi resultater fra disse vannprøvene vil gi viktig informasjon om elva. Det skal uansett tas minst seks prøver hvert år i elvevannforekomster.

				forurensningsforskriften kapittel 11 vedlegg 2.2.
Kalsium	0,1 mg/l	"	"	NB! Gjelder kun for noen resipienter. Se avsnittet «Om vanntype og kalsium-analyse».
Termotolerante koliforme bakterier (TBK)	1 stk./100 ml	"	"	
Begroingsalger	-	En gang hvert 3. år. NB! Første prøveuttak av begroingsalger skal gjøres senest i august/ september 2014.	August/ september	Overvåkingen skal inkludere beregning av PIT-indeks i samsvar med vedlegg til veileder 01:2009 om klassifisering av miljøtilstand i vann (www.vannportalen.no).
Vannføring	-	-	-	Vannføringen registreres skjønnsmessig ved hvert prøveuttak, som minstevannføring/tørkevannføring, liten, middels, stor eller flomvannføring. Eventuelt oppgis vannføringen mer nøyaktig, f. eks. der vannføringsdata er fortløpende tilgjengelig (se http://www2.nve.no/h/hd/plotreal/Q/index.html)

Type resipient: innsjø

Parameter	Høyeste kvantifiseringsgrense (LOQ) ⁶	Minimum prøvetakingsfrekvens	Tidspunkt for prøvetaking	Kommentarer
Klorofyll a	0,5 µg/l	Seks prøveuttak fordelt på fem eller sju måneder	Begrenses til vekstsesongen (mai til september, evt. april til oktober i lavlandet)	
Total fosfor (TotP)	3 µg/l	"	"	
Total nitrogen (TotN)	10 µg/l	"	"	
Totalt organisk karbon (TOC)	0,5 mg/l	"	"	

Kalsium	0,1 mg/l	"	"	NB! Gjelder kun for noen resipienter. Se avsnittet «Om vanntype og kalsium-analyse».
Termotolerante koliforme bakterier (TBK)	1 stk./100 ml	"	"	
Siktedyp	-	"	"	
Farge mot Secchi-skive	-	"	"	
Temperatur	-	"	"	Minst tre steder, ned til 2x siktedyp.

Type resipient: kystvann

Parameter	Høyeste kvantifiseringsgrense (LOQ) ⁶	Minimum prøvetakingsfrekvens	Tidspunkt for prøvetaking	Kommentarer
Klorofyll a	0,5 µg/l			
Total fosfor (TotP)	3 µg/l	Månedlig	Perioden februar til september (8x prøveuttak)	
Total nitrogen (TotN)	10 µg/l	"	"	
Nitrat (NO ₃ -N)	10 µg/l	"	"	
Siktedyp	-	"	"	
Oksygen	0 mg/l	"	"	
Temperatur	-	"	"	Vertikalprofil.
Saltholdighet	-	"	"	Vertikalprofil.

Tabell 2. Krav til prøvetakingsstasjoner for resipientovervåking ved større avløpsanlegg i Buskerud.

Overvåkingssted	Antall stasjoner	Plassering av stasjoner
Elv	2	Rett oppstrøms, og etter blandsone nedstrøms utslippspunktet. Se utdyping i eget avsnitt nedenfor.
Innsjø	1 ⁸	Midt i innsjøen (over dypeste punkt), men utenfor innblandingssone. Se utdyping i eget avsnitt nedenfor. Samleprøve fra overflaten ned til 2x siktedyp.
Kystvann	1	Ved utslippspunktet. Prøver fra standarddyp (se overvåkingsveilederen).

⁸ Tillegg for Haglebu avløpsanlegg: Tre prøver av bunnvannet i Søndre Haglebuvatn per år, og tre prøver av overflatevann i Nordre Haglebuvatn per år, fordelt over vekstsesongen.

Utfyllende kommentarer

Om uttak av prøver

I vedlegg 1 står det at det skal brukes akkrediterte laboratorier/tjenester når prøvetaking og analyse utføres av eksterne, hvis aktuelle akkrediterte laboratorier/tjenester finnes i Norge. Det betyr at kommunens egne folk ikke trenger å være akkreditert for å drive med uttak, håndtering, lagring og forsendelse av vannprøver. Vi vil likevel påpeke at aktiviteter i forbindelse med resipientovervåkingen skal utføres etter Norsk Standard (NS) der slik standard finnes. Fylkesmannen vil få laget en instruks for vannprøvetaking i samsvar med NS, slik at aktuell informasjon fra NS skal bli lettere tilgjengelig for avløpsanleggene. Vi vil sende ut denne instruksen så snart den er ferdig, trolig innen utgangen av august 2013.

Når det gjelder prøvetaking av begroingsalger, vil vi uavhengig av det som står ovenfor anbefale bruk av eksterne personer til å ta disse prøvene, med mindre kommunens eget personell kan dokumentere tilstrekkelig kompetanse på slik prøvetaking. Dette fordi prøvetaking av begroingsalger etter nye metoder i henhold til vannforskriften er betydelig mer kompetansekrevene enn generell vannprøvetaking.

Om prøvetakingssted

For at prøveresultater skal gi korrekt informasjon om hvordan utslippet fra et avløpsanlegg påvirker resipienten, er det viktig at prøvene blir tatt så langt nedstrøms (i elver)/bort fra (i innsjøer og kystvann) utslippspunktet at avløpsvannet er fullstendig blandet med resipientvannet. Samtidig skal prøvene ikke tas så langt unna utslippspunktet at andre forurensningskilder kan ha påvirket resipienten, og – for elver – ikke så langt nedstrøms at ellevannet ved utslippspunktet er fortynnet av vann fra sideelver. For å unngå prøvetaking i innblandingssoner, hvor utslippsvann kan være ufullstendig blandet med resipientvannet, skal gjeldende retningslinjer benyttes ved bestemmelse av prøvetakingssted. Per i dag sier retningslinjene dette⁹:

- For elver: innblandingsslengde (L) er $10 \cdot W$ (bredde av vassdrag), maksimum lengde er 1 km
- For innsjøer: innblandingsslengde (L) er $0,25 \cdot D$ (diameter innsjø)

For øvrig må prøvetakingspunktet oppstrøms et renseanlegg ligge slik at vannprøver derfra ikke kan bli påvirket av punktutslipp fra avløpsanleggenes overløp.

Vi forstår det ellers slik at prøver av begroingsalger bør tas i et stryk/et sted med tilstrekkelig hurtigrennende vann. Vi anbefaler derfor at prøvetakingssteder, særlig i elver, fastsettes i samråd en ekstern, kompetent konsulent, jamfør avsnittet om uttak av prøver. Hvis det i nærheten av utslippspunktene allerede er i bruk prøvetakingssteder som oppfyller kriteriene ovenfor, anbefaler vi at disse prøvetakingsstedene fortsatt blir brukt.

⁹ NIVA (www.niva.no) jobber med en rapport om beregningsregler for norske forhold. Denne rapporten vil trolig komme til å overta som gjeldende retningslinje.

Om omfanget av overvåkingen

Ifølge klassifiseringsveilederen bør en tilstrekkelig sikker vannmiljøklassifisering være basert på observasjoner fra tre år. Fylkesmannen mener derfor at resipientovervåkingen ved de større avløpsanleggene skal foregå i samsvar med vedlegg 1 og tabell 1 i alle fall i perioden januar 2014 til desember 2016. Vi planlegger å i 2017 gjøre en ny vurdering av behovet for resipientovervåking, og eventuelt justere overvåkingskravene. Inntil Fylkesmannen eventuelt justerer overvåkingskravene, skal resipientovervåkingen foregå i samsvar med vedlegg 1.

Om eksisterende overvåking

Fylkesmannen har i mange år overvåket vannmiljøet i Drammensvassdraget, på forskjellige stasjoner på strekningen Storelva i Ringerike til Drammensfjorden. Denne overvåkingen vil fremover foregå som en del av den generelle vannovervåkingen i vannregion Vest-Viken, i regi vannområdene v/prosjektleder. Vi anbefaler at resipientovervåkingen ved avløpsanleggene blir koordinert med denne generelle vannmiljøovervåkingen.

Prosjektet Ren Drammensfjord (www.rendrammensfjord.no) overvåker vannmiljøet i Drammensfjorden. Ved en mindre justering av denne overvåkingen vil data derfra kunne ivareta resipientovervåkingen fra de avløpsanleggene som har Drammensfjorden som resipient. Vi anbefaler eierne av disse anleggene å ta kontakt med Fylkesmannen, og eventuelt avtale at Ren Drammensfjord tar seg av resipientovervåkingen til anleggene, mot at anleggene betaler en del av overvåkingen.

Om vanntype og kalsium-analyse

Vanntypen til en resipient fastsettes blant annet ut fra størrelsen på resipienten, og vannets innhold av kalsium og humus. Se for eksempel kapittel 4 i karakteriseringsveilederen. Forskjellige vanntyper har forskjellige klassegrenser for kjemiske parametere, som fosfor og nitrogen. For å vite hva som er rette vannmiljømål for den enkelte resipient, er det derfor viktig at vanntypen er korrekt fastsatt. For noen avløpsanlegg sine resipienter har Fylkesmannen ikke tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag til å fastsette vanntype. For disse resipientene er oppgitte vanntype å betrakte som foreløpig. Dette er markert i tabell 3 ved at vanntypen er satt i parentes. For at vi skal få tilstrekkelig kunnskap om vanntypen i disse resipientene, stiller vi krav om prøvetaking av kalsium, jmfør tabell 1. Kalsiumprøvene skal tas over to år, i 2014 og 2015. I elver skal vannprøver fra kun én av stasjonene analyseres for kalsium – den som ligger oppstrøms utslippspunktet.

Kostnader og kostnadsdekning

Vi antar at årlige kostnader for vannprøveanalyser, vurdering og rapportering i forbindelse med resipientovervåking i samsvar med vedlegg 1 i gjennomsnitt vil være i størrelsesorden 20 000 kr for to prøvetakingsstasjoner i en elveresipient, 15 000 kr for én prøvetakingsstasjon i en innsjøresipient og 15 000 kr for én prøvetakingsstasjon i en kystresipient. I tillegg kommer lønns- og transportkostnader ved prøvetakingen. Kostnader for avløpsanleggenes resipientovervåking kan dekkes inn gjennom kommunale avløpsgebyr, jmfør Klifs kommentarer til forurensningsforskriften § 16-1 (www.klif.no – Regelverk).

Mindre avløpsanlegg

Dette brevet gjelder større avløpsanlegg. Mindre avløpsanlegg, det vil grovt sett si anlegg med utslipp fra 1 til 2 000 pe til ferskvann og utslipp fra 1 til 10 000 pe til sjø, er på forurensningsområdet blant annet regulert av forurensningsforskriften kapittel 12 og 13, i tillegg til egne utslippstillatelser. Kommunen er forurensningsmyndighet for slike anlegg. Hvis disse anleggene skal ha krav til resipientovervåking, må kommunene fastsette slike krav i anleggenes utslippstillatelser.

Konklusjon

Fylkesmannen mener det er nødvendig at resipientovervåkingen ved større avløpsanlegg i Buskerud blir endret, slik at overvåkingen blir i samsvar med føringene i vannforskriften. Vi mener videre at de forventede kostnadene for resipientovervåkingen er akseptable sett i sammenheng med nytten anleggseierne, Fylkesmannen og andre vil ha av informasjonen som overvåkingsresultatene vil gi.

Vedtak om endring av tillatelse

1. Avløpsanleggene i tabell 3 nedenfor får endrede krav til resipientovervåking. Resipientovervåkingen ved disse anleggene skal gjøres slik som beskrevet i vedlegg 1.
2. Kravene til resipientovervåking gitt i vedlegg 1 erstatter eksisterende krav til resipientovervåking i anleggenes utslippstillatelser etter forurensningsloven.
3. Endringen gjelder fra dags dato.

Hjemmel for det varslede vedtaket er forurensningsloven § 11, jamfør § 18 og forurensningsforskriften §§ 14-3, 14-4 og 14-6.

Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel om vedtak om gebyr i brev av 21. mars 2013. Vi har ikke mottatt noen uttalelser til varselet. Fylkesmannen fatter derfor følgende vedtak: Anleggseierne skal betale 5 400 kr i gebyr for endringen av utslippstillatelse, med ett gebyr per anleggseier uavhengig av antall anlegg. Hjemmel for det varslede vedtaket er forurensningsforskriften § 39-3 jamfør § 39-5. Faktura med innbetalingsblankett ettersendes.

Klageadgang

Vedtakene kan påklages til Klima- og forurensningsdirektoratet innen tre uker, jamfør forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Fylkesmannen. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtakene utsettes. Informasjonsark om klage på forvaltningsvedtak kan lastes ned fra www.fmbu.no – Miljø og klima – Klageskjema.

Tidsfrister

Tema	Tidsfrist
Sending av overvåkingsprogram til Fylkesmannen for godkjenning	1. september 2013
Starte gjennomføring av overvåkingsprogrammet	1. januar 2014

Med hilsen

Øivind Holm
avdelingsdirektør

Håkon Dalen

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrift

Vedlegg

Krav til resipientovervåking ved avløpsanlegg i Buskerud regulert av forurensningsforskriften kapittel 14, 2 s.

Kopi til:

Vannregion Vest-Viken v/Hilde Reine (Hilde.Reine@bfk.no)

Vannområde Drammenselva v/Tore Lagesen (Tore.Lagesen@Ovre-Eiker.Kommune.no)

Vannområdene Hallingdal og Valdres v/Ellen Margrethe Stabursvik (ems@hallingnett.no)

Vannområde Numedalslågen v/Silje Ljøterud Bergan (silje.ljoterud.bergan@lr.no)

Vannområde Simoa v/Morten Eken (morten.eken@modum.kommune.no)

Vannområde Tyrifjorden v/Ole Hermann Hollerud (ole.hermann.hollerud@hole.kommune.no)

Tabell 3. Oversikt over avløpsanlegg i Buskerud regulert av forurensningsforskriften kapittel 14, per mai 2013.

Anleggseier/kommune	Avløpsanlegg	Dato utslipps-tillatelse	Resipient	Type resipient	Vanntype ¹⁰
Drammen	Muusøya	06.09.05	Drammenselva	Elv	6
Drammen	Solumstrand	06.09.05	Drammensfjorden	Kystvann	Sk4
Gol	Gol	09.01.02	Hallingdalselva	Elv	13
Gol	Golsfjellet	09.01.02	Tisleifjorden	Innsjø	17/L-N5
Hemsedal	Trøim	19.09.03	Hemsil	Elv	9/R-N5
Hol	Geilo	21.05.02	Usteåne	Elv	9/R-N5
Hol	Ustaoset	21.05.02	Ustevatnet	Innsjø	(22/L-N7)
Hole	Hole	26.02.02	Storelva	Elv	(7)
Kongsberg	Sellikdalen	07.09.01	Numedalslågen	Elv	6
Krødsherad	Noresund	22.09.08	Krøderen	Innsjø	6/L-N2
Lier	Linnes	18.02.02	Drammensfjorden	Kystvann	Sk4
Modum	Bårud	04.02.02	Drammenselva	Elv	6
Modum	Elvika	24.10.12	Drammenselva, før samløp med Snarumselva	Elv	(7)
Modum	Øya ¹¹	04.02.02	Utløp Tyrifjorden	(Elv)	- ¹⁰
Nedre Eiker	Mjøndalen	13.03.02	Drammenselva	Elv	6
Nes	Nesbyen	19.02.02	Hallingdalselva	Elv	6
Ringerike	Monserud	27.09.02	Storelva	Elv	(7)
Røyken	Lahell	14.11.01	Drammensfjorden	Kystvann	Sk4
Sigdal	Eggedal	02.01.12	Eggedøla	Elv	9/R-N5
Haglebu Vann- og Avløpsselskap AS, Sigdal	Haglebu	03.04.10	Søndre Haglebuvatn	Innsjø	12/L-N5
Øvre Eiker	Hokksund	13.03.02	Drammenselva	Elv	6
Ål	Sundre	27.03.02	Hallingdalselva	Elv	9/R-N5

¹⁰ Fastsett av Fylkesmannen, jmfør tabell 3.4, 3.5 og 3.7 i klassifiseringsveilederen. Tall uthevet og i parentes betyr at vanntypen per 05/13 er å betrakte som foreløpig, og at vi trenger mer kunnskap om vannforekomsten før vi kan fastsette vanntypen endelig.

¹¹ Modum kommune planlegger å legge ned Øya avløpsanlegg innen 2013/2014. Dette anlegget trenger derfor ikke å bli inkludert i kommunens endrede resipientovervåkingsprogram.

Vedlegg 1

Krav til resipientovervåking ved avløpsanlegg i Buskerud regulert av forurensningsforskriften kapittel 14

1.1 Overvåking av resipienten

Den ansvarlige for avløpsanlegget skal sørge for at vannmiljøet ved anleggets utslippssted (resipienten) blir overvåket. I tillegg skal den ansvarlige sørge for at lokale effekter av eventuelle andre utslipp fra avløpsanlegget, for eksempel utslipp fra nødoverløp, blir overvåket. Resultatene fra resipientovervåkingen skal kunne brukes til å vurdere hvordan utslippet fra avløpsanlegget påvirker økologisk tilstand i resipienten med hensyn på overgjødning (eutrofiering), belastning med organisk stoff, partikkelforurensning og mikrobiell forurensning. Resultatene skal også kunne brukes for å avgjøre om den økologiske tilstanden i resipienten er i samsvar med aktuelle vannmiljømål.

Virksomheten skal få utarbeidet og gjennomført et program for overvåking.

Overvåkingsprogrammet skal som et minimum omfatte parametere, kvantifiseringsgrenser, prøvetakingsfrekvens, tidspunkt for prøvetaking og prøvetakingssted som angitt i tabell 1 og 2 i brevet ovenfor. Videre skal uttak, håndtering, lagring, forsendelse og analyse av prøver i forbindelse med resipientovervåkingen utføres etter Norsk Standard (NS) der slik standard finnes. Annen metode kan brukes hvis det kan dokumenteres at metoden gir minst samme nøyaktighet som NS. Aktiviteter i forbindelse med resipientovervåkingen skal være kvalitetssikret, det vil si dokumenterte og etterprøvbare. Det skal brukes akkrediterte laboratorier/tjenester når prøvetaking og analyse utføres av eksterne, hvis aktuelle akkrediterte laboratorier/tjenester finnes i Norge.

Prøvetakingsstedet/-stedene skal være valgt i samsvar med gjeldende retningslinjer. I overvåkingsprogrammet skal valget av prøvetakingssted/-steder være begrunnet, og prøvetakingsstedet/-stedene være stedfestet med sjusifrede UTM 32, Euref 89-koordinater.

Overvåkingsprogrammet skal sendes Fylkesmannen for godkjenning. Frist for å sende overvåkingsprogrammet til Fylkesmannen er 1. september 2013. Frist for å starte gjennomføring av overvåkingsprogrammet er 1. januar 2014.

Virksomheten plikter innen utgangen av februar året etter utslippsåret å få sammenstilt resultatene fra resipientovervåkingen for foregående år, og få vurdert hvordan tilstanden i resipienten er sett i sammenheng med lokale og nasjonale vannmiljømål. Denne vurderingen skal være skriftlig dokumentert.

1.2 Lagring av dokumentasjon fra resipientovervåkingen

Virksomheten skal ta vare på alle prøveresultater og annen dokumentasjon fra resipientovervåkingen. Opplysningene skal lagres i minst fem år, og de skal være tilgjengelig ved kontroll eller på forespørsel fra forurensningsmyndigheten, jmfør forurensningsloven § 50.

1.3 Rapportering

Virksomheten skal innen 15. februar året etter utslippsåret rapportere resultatene fra resipient-overvåkingen. Rapporteringen skal sendes Fylkesmannen elektronisk, til postmottak@fmbu.no. Resultatene skal rapporteres på en slik form at Fylkesmannen skal kunne importere dem direkte til databasen Vannmiljø (www.vannportalen.no) (se mal på <http://vannmiljokoder.klif.no/>). Rapporteringen skal i tillegg inkludere vurderingen av hvordan tilstanden i resipienten er sett i sammenheng med lokale og nasjonale vannmiljømål.

Virksomheten skal i forbindelse med rapporteringen av utslippsdata angi og kommentere:

- usikkerhet i datamaterialet
- resultater fra tredjeparts verifikasjon av egne målinger

Fylkesmannen i Buskerud

Miljøvernnavdelingen

Saksbehandler, innvalgstelefon
Overingeniør Knut Andreas Moum, 32 26 68 24

Vår dato 18 FEB. 2002

Arkiv nr. 461.20

Vår referanse 02/1821-2 KAM
Deres referanse

Lier kommune
Postboks 4
3401 Lier

Oversendelse av ny tillatelse for Linnes avløpsrensedistrikt og mellomlagringsanlegg på Egge, Lier kommune.

Vi viser til brev fra Fylkesmannen i Buskerud, miljøvernnavdelingen datert 18.04.00 om endring av kommunenes utslippstillatelser for avløpsvann.

Arbeidet med ny tillatelse for Lier kommune er avsluttet. Vi har engasjert konsulentfirmaet Asplan Viak AS for å utarbeide forslag til nye tillatelser. Asplan Viak AS har hatt direkte kontakt med kommunen for å funnbeskrive nødvendige opplysninger for revisjonsarbeidet. Vi håper kommunen har funnet denne arbeidsformen rasjonell og at det har resultert i en oversiktlig og faglig dekkende tillatelse for de utslippsforhold som er aktuelle.

Vi påpeker at eksisterende rammetillatelse datert 06.04.1989 med senere endringer, samt tillatelse for slambehandling opphører ved fastsettelse av vedlagte tillatelse av d.d.

Fylkesmannen ber om at kommunen kunngjør tillatelsen. Vi viser til tillatelsens siste punkt "klageadgang" for behandling av eventuelle klager over tillatelsen.

Med hilsen

Børre Jakobsen
kst. avdelingsdirektør

Inger Staubo
Inger Staubo

Vedlegg:

- Utslippstillatelse for avløpsvann inkl. overvann fra Lier kommune. Brev av d.d.

Kopi m/vedlegg til:

Lier kommune, Teknisk etat

Lier kommune, Helse-/sosialetaten

Buskerud fylkeskommune, Regionalavdelingen, Fylkeshuset, 3020 Drammen

Drammen kommune, Engene 1, 3008 Drammen

Røyken kommune, Rådhuset, 3440 Røyken

BUVA, Landfalløya 26, 3023 Drammen

Asplan Viak, v/Gudny Okkenhaug, Forskningsparken, Fredrik A. Dahls veg 20, 1432 Ås

Oslofjorden Friluftsråd, Gamle Drammensv. 203, 1337 Sandvika

NJFF Buskerud, Foss Gård, 3400 Lier

Avdelinger:	Embetsledelsen	Administrativ enhet	Kommune og justisavdelingen	Landbruksavdelingen	Miljøvern-avdelingen	Sosial- og familie-avdelingen
Telefon:	32 26 66 10	32 26 66 10	32 26 66 60	32 26 67 00	32 26 68 00	32 26 68 50
Telefaks:	32 89 32 36	32 89 32 36	32 89 32 36	32 89 31 01	32 89 64 77	32 83 01 08
		Beredskapsfaks	32 83 78 80			

Postadresse: Postboks 1604, 3007 DRAMMEN
Besøksadresse: Statens Hus, Grønland 32, Drammen

X 400: S=postmottak;O=fm-bu;P=sri;A=telemax;C=no
Internett: postmottak@fm-bu.stat.no

Organisasjons nr: 946 473 111

Fylkesmannen i Buskerud

Miljøvernavdelingen

Saksbehandler, innvalgstelefon
overingeniør Knut A. Moum, 32 26 68 24

Vår dato 18 FEB. 2002

Arkiv nr. 461.28

Vår referanse 02/1821-1. KAM
Deres referanse

green

Lier kommune
Postboks 205
3401 LIER

KOPPI

UTSLIPPSTILLATELSE FOR AVLØPSANLEGG OG SLAMLAGRINGSANLEGG FOR LIER KOMMUNE

Rensedistriktet Linnes, inklusive utslipp av slamvann fra fremmedslam. Egge mellomlagringsplass for behandlet avløpsslam

Fylkesmannen gir Lier kommune utslippstillatelse for kommunalt avløpsvann til resipientene *Lierelva og Drammensfjorden*. Det er satt krav om hvor mye kommunen tillates å slippe ut for at nærmere angitte mål for vannforekomstene skal kunne overholdes.

Kommunen skal innen 2010 ha gjennomført tiltak som sikrer at det samlede kommunale utslippet til hovedresipientene *ikke overskrider 1,10 tonn fosfor pr. år*. Fylkesmannen har dessuten fastlagt hvor store utslipp kommunen kan ha i perioden under utbygging av avløpsanlegg. I samsvar med krav i EUs rådsdirektiv om rensing av avløpsvann fra byområder er det i tillegg satt krav om rensing av organisk stoff. Kommunen har ansvar for å bygge og drive anleggene slik at utslippsbegrensninger overholdes og anleggene fungerer etter sin hensikt.

Det er satt krav til utarbeidelse av program for overvåking av vannkvaliteten i de resipienter kommunen har utslipp til. Dette vil danne grunnlaget for krav om *resipientovervåking*. Avslutningsvis er det satt krav om *utslippskontroll og resultatrapportering* samt om *kvalitetssikring av data*.

Utslippstillatelsen omfatter også utslipp av forurenset sigevann til grunnen fra mellomlagringsplass for ferdig behandlet avløpsslam på Egge.

Vi viser til søknad fra Lier kommune av 04.07.2000.

I medhold av lov om vern mot forurensning og om avfall (forurensningsloven) av 13. mars 1981 nr. 6, med senere endringer § 18 endres Lier kommunes utslippstillatelse for avløpsvann av 06.04.1989 med senere endringer. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i kommunens søknader av 04.07.00 og 26.02.00.

I tillegg endres Lier kommunes utslippstillatelse for forurenset sigevann fra mellomlagringsplass for ferdig behandlet slam.

Tillatelsen kan endres med hjemmel i forurensningsloven § 18.

Avdelinger:	Embets- ledelsen	Administrativ enhet	Kommune og justisavdelingen	Landbruks- avdelingen	Miljøvern- avdelingen	Sosial- og familie- avdelingen
Telefon:	32 26 66 10	32 26 66 10	32 26 66 60	32 26 67 00	32 26 68 00	32 26 68 50
Telefaks:	32 89 32 36	32 89 32 36	32 89 32 36	32 89 31 01	32 89 64 77	32 83 01 08
		Beredskapsfaks	32 83 78 80			

Postadresse: Postboks 1604, 3007 DRAMMEN
Besøksadresse: Statens Hus, Grønland 32, Drammen

X 400: S=postmottak;O=fm-bu;P=sri;A=telemax;C=no
Internett: postmottak@fm-bu.stat.no

Organisasjons nr: 946 473 111

Vannkvalitetsmål.

Kommunen har i 1993 vedtatt "Vannbruksplan for Lierelva". I planen er det ført opp målsetting for vannkvaliteten i vassdraget. Det er utarbeidet forslag til miljømål for Drammensfjorden. Kommunen har ikke vedtatt konkrete miljømål for fjorden.

Tillatelsen forutsetter at kommunen, sammen med andre forurenserne, begrenser sine utslipp med sikte på å oppnå følgende vannkvalitet:

<i>Resipientens navn.</i>	<i>Mål vannkvalitet</i>	<i>Bruksområde.</i>	<i>Egnethet.</i>
Lierelva	< 20 µg tot-P/l < 20 TKB*/100 ml < 200 koliforme bakt./100 ml	Jordvanning	Egnet
	< 11 µg tot-P/l	Fritidsfiske	Godt egnet
Drammensfjorden	< 100 TKB*/ 100 ml	Bading og rekreasjon (alle badeplasser med unntak av Gilhusodden)	Godt egnet
	< 1000 TKB*/ 100 ml	Bading og rekreasjon, Gilhusodden	Mindre egnet
	> 1 ml O ₂ /l ned til 60 m dyp	Fiske	Mindre egnet
	> 3 - 4 m siktedyp	Naturvern, plante- og dyreliv i gruntvannsområdene	Egnet

* Termotolerante koliforme bakterier

Definisjonen av egnethet (grenseverdier for sentrale parametre) er gitt i SFT's veiledning 97:04 "Klassifisering av miljøkvalitet i ferskvann" og veiledning 97:03 "Klassifisering av miljøkvalitet i fjorder og kystfarvann".

Tidsfrister, utslippsbegrensninger, utslippssted mv.

Resipienter m/utslippssted*	Tidsperiode	Tillatt restutslipp
Drammensfjorden og Lierelva med utslipp fra Linnes rensedistrikt**	Til 1.1.2005	1,52 tonn P pr. år

Resipienter m/utslippssted*	Tidsperiode	Tillatt restutslipp
Drammensfjorden og Lierelva med utslipp fra Linnes rensedistrikt**	Fra 1.1.2005 til 1.1.2010	1,26 tonn P pr. år

Resipienter m/utslippssted*	Tidsperiode	Tillatt restutslipp
Drammensfjorden og Lierelva med utslipp fra Linnes rensedistrikt**	Fra 1.1.2010	1,10 tonn P pr. år

* Selv om bare hovedresipientene er angitt, omfatter disse kravene også utslipp til lokale resipienter.

** Utslipp av behandling av fremmedslam er inkludert for Linnes renseanlegg.

Omfanget av Linnes rensedistrikt framgår av kart "Rensedistriktsgrenser Linnes", datert 11.06.2001.

Rensekrav for organisk stoff

I henhold til krav i EUs rådsdirektiv for rensing av avløpsvann fra byområder av 21. mai 1991 skal renseseffekten for organisk stoff ved Linnes renseanlegg være minst 70% for BOF₅ (eller 25 mgO₂/l) og 75 % for KOF_{Cr} (eller 125 mgO₂/l). Det henvises til SFT-publikasjon TA 1820/2001 *Krav til kommunale avløpsanlegg 2001 – 2005*, kap. 2.4 og 3.1.

Faglige utredninger som kan bli lagt til grunn for drøftinger av lempeligere krav til utslipp av organisk stoff ved norske renseanlegg, er under utarbeiding. Anleggseierne skal derfor ta kravene som fremgår i TA-1820 til orientering og foreta en foreløpig vurdering av evt. tiltaksbehov i tilknytning til dette. Fylkesmannen vil gi særskilt meddelelse til de aktuelle anleggseierne om de endelige kravene når disse formelt foreligger.

Utslippssted

Renseprosess i kombinasjon med utslippsanordning må utformes slik at nedslamming av bunnområder unngås. Utslippssted må velges og utslippsarrangement utformes slik at tilgrising av strandområder unngås. Restutslipp fra Linnes renseanlegg skal legges i betryggende avstand til badeplasser.

Riktig valg av utslippssted og utslippsdyp er beskrevet i SFT-veiledning 95:01 "Miljømål for vannforekomstene", kap. 4.

Vilkår for mellomlagring av ferdigbehandlet avløpslam på Egge

Omfang og arealbegrensning

Området skal etableres for mellomlagring av ferdig behandlet (kompostert) avløpslam fra Linnes renseanlegg. Anlegget er beskrevet i søknad fra Lier kommune datert 25.02.2000.

Samlet tilført mengde kompostert avløpslam fra Linnes renseanlegg for mellomlagring, er begrenset til 4.000 tonn TS /år.

Beskyttelse mot vannforurensning

Området for mellomlagring og omlasting skal anlegges med fast dekke med svak helling ned mot dreneringsgrøft.

Overvann som dreneres fra området med fast dekke skal infiltreres i grunnen slik at forurensning ikke oppstår. Ved dimensjonering av dreneringsgrøften skal det tas hensyn til løsmassenes infiltrasjonkapasitet og avrenningsforholdene ved kraftige regnskyl og i snøsmeltinga.

Området skal sikres mot tilførsel av overvann m.v. fra tilstøtende areal. Det må om nødvendig anlegges avskjærende overvannsgrøfter.

Øvrige vilkår.

Kommunen skal utarbeide et program for prøvetaking og rapportering av vannkvalitet i de resipientene som mottar utslipp fra anlegg som omfattes av denne tillatelsen. Parametervalg og prøvetakingshyppighet skal være tilpasset vedtatte brukerinteresser. I de tilfellene der resipientovervåkingen foregår i regi av eller i samarbeid med andre, kan kommunen gi en omtale av dette. Kommunen skal videre oversende overvåkingsprogram for grunnvannet ved mellomlagringsplassen for slam ved Egge. Program for overvåking skal sendes fylkesmannen innen **01.05.02**, og vil danne grunnlag for krav om resipientovervåking.

Kravet til resipientkontroll kommer i tillegg til vilkår om utslippskontroll, se vedlegg 1 med generelle vilkår og vedlegg 2 med vilkår for tillatelsen til mellomlagring av behandlet avløpslam.

Redegjørelse for saken.

Lier kommune fikk 06.04.1989 Rammetillatelse gjeldende for Lier kommune med endring av 26.01.1990. Tillatelsen samlet alle tidligere gitte tillatelser til kommunale avløpsanlegg i ett dokument, og stilte oppdaterte krav basert på nasjonale mål om oppfylling av Nordsjøavtalen om halvering av næringssaltutslipp og "oppdydding på avløpssektoren innen år 2000".

Tillatelsen gjaldt de fire avgrensede rensedistriktene Egge, Linnes, Sjøstad og Sylling, der det ble stilt nærmere krav til behandling av avløpsvannet og utslippskonsentrasjoner, samt virkningsgrad. Tillatelsen inneholdt i tillegg krav om overvåking av avløpsnett og renseanlegg, varsling ved driftsforstyrrelser, rapportering m.m.

Lier kommunes søknad om endring av rammetillatelse for Lier kommunes avløpsanlegg av 04.07.2000 bygger på Temaplan avløp godkjent i kommunestyret 23.05.2000. I forhold til rammetillatelsen fra 1989 er rensedistriktene justert slik at de faller sammen med utbyggings- og tilknytningsområder som er sannsynlige fram til 2010. Det er særlig kommuneplanens arealdel, kostnadsbetraktninger og resipientvurderinger som har gitt grunnlag for dette.

I henhold til ny forskrift om utslipp fra mindre avløpsanlegg fastsatt 12.04.2000, omfatter denne rammetillatelsen kun avløpsanlegg som er beregnet på å motta avløpsvann som overstiger avløp tilsvarende 1000 PE (ca. 1500 "norske" PE) i løpet av den perioden tillatelsen skal gjelde for (10 år). Det er derfor kun Linnes rensedistrikt som kommer inn under fylkesmannens myndighet. Utslipp til resipient som ligger utenfor de ovenfor nevnte rensedistriktene kommer inn under kommunens myndighet, og skal behandles av kommunen etter gjeldende forskrifter.

Lier kommune har i søknad datert 25.02.2000 søkt om mellomlagring av behandlet avløpsslam i Egge. Slammet stammer fra Linnes renseanlegg og er kompostert ved Lindum Ressurs og Gjenvinning. Årlig mengde slam fra Linnes renseanlegg, ferdig kompostert utgjør ca. 8000 tonn. Det vil være behov for å kunne lagre minimum et halvt års produksjon, ca. 4000 tonn på mellomlagringsplassen. Aktuelt område har fram til i dag blitt benyttet til mellomlagringsplass for *avvannet* avløpsslam.

Søknaden har ikke vært forhåndsvarslet eller lagt ut til offentlig ettersyn, da de fleste endringene i forhold til tidligere gitte tillatelser er av justeringskarakter. Et utkast til tillatelse har blitt oversendt kommunen for kommentarer. Tillatelsen kunngjøres når den vedtas.

Begrunnelse.

Restutslippet fra **Linnes rensedistrikt** går til resipientene *Lierelva og Drammensfjorden*. Vannkvaliteten i Lierelva kan betegnes som dårlig med forhøyet innhold av fosfor, nitrogen og bakterier, noe som antas å kunne føres tilbake på påvirkning av avløpsvann. I henhold til SFTs klassifikasjonssystem for miljøkvalitet i ferskvann er Lierelva lite egnet til bading, rekreasjon og delvis mindre egnet til fritidsfiske. I "Vannbruksplan for Lierelva" har kommunen vedtatt overordnede vannkvalitetsmål for vassdraget hvor vannkvaliteten skal tilfredsstillende kravet til vanningsvann. Lier kommune har hittil ikke vedtatt konkrete vannkvalitetsmål for elva, og dette anbefales gjennomført i foreliggende Temaplan avløp. På grunn av elvas viktige funksjon som vanningskilde er en forbedring av vannkvaliteten en prioritert oppgave for kommunen.

Drammensfjorden er påvirket av større forurensningstilførsler som gir opphav til uønsket algevekst og stort forbruk av oksygen som fører til oksygenfrie forhold i dypvannet. Lier kommune har en målsetting om å bedre vannkvaliteten i fjorden med bl.a. en reduksjon i tilførsel av næringssalter og organisk stoff. Videre er det et mål at vannkvaliteten i ved kommunens badeplasser skal være godt egnet til formålet. Her er det gjort et unntak for Gilhusodden badeplass, der en ikke regner med å kunne oppnå dette målet. Grunnlaget for målsetningene for Drammensfjorden er et samarbeidsprosjektet "Miljømål for Drammenselva og -fjorden" (NIVA-rapport, 1995).

Det er gjennomført betydelige tiltak med virkning i de ovennevnte resipientene, og særlig på avløpssektoren. Tiltakene har omfattet utbedringer ved Linnes renseanlegg med forbedring av renseprosessen og rehabilitering av utslippsledning. Videre er store deler av den tidligere utilknyttede bebyggelsen tilknyttet avløpsanlegg, og det er gjennomført rehabilitering og ombygging av transportsystem for avløpsvann som reduserer overløpsdrift og utlekking. Fjernovervåknings- og styringssystemer har dessuten bidratt til bedre oversikt og styringsmuligheter på avløpssektoren.

På landbrukssektoren er det gjennomført erosjonsreducerende tiltak i form av redusert jordbearbeiding, samt at det er utarbeidet gjødselplaner som hindrer unødig stort næringssalttap på grunn av overgjødning. har dette som nevnt gitt en betydelig forbedring av vannkvaliteten i løpet av de siste ti årene. I rapporten "Vannkvalitet i vassdragene i Buskerud 1980 - 2000" utarbeidet av Fylkesmannens miljøvernaveidning, er sammenhengen mellom utvikling i forurensningsreducerende tiltak, tilførsler og vannkvalitet i vassdragene beskrevet (rapport nr. 2 - 2000).

Tillatelsen pålegger kommunen å gjennomføre tiltak for å redusere årlige utslipp av fosfor fra de aktuelle rensedistriktene med ca. 400 kg innen 2010. Dette utgjør over 25% av dagens utslipp og 4 % av det samlede utslippet (befolkning, landbruk, naturlig avrenning) til Lierelva. Utslipp av nitrogen, organisk stoff og tarmbakterier vil også reduseres. En reduksjon på utslippet vil isolert sett kun gi liten målbar effekt på innholdet av næringsstoffer, men sammen med bidrag fra andre kommuner og sektorer kan dette bidra til at en god miljøkvalitet kan forbedres eller opprettholdes.

Lokalt vil sanerte punktutslipp bidra til betydelig miljøforbedring. Separering av fellessystem, utbedring av avløpsnett, økt tilknytningsgrad og driftsoptimalisering av avløpsrenseanlegget vil lokalt gi en positiv miljøeffekt, spesielt med tanke på kommunens prioritering av Lierelva. Reduksjonen i restutslipp til lokale resipienter, som følge av sanering av avløpsnettet, vil bidra til å ivareta kommunens vedtatte miljømål for vannkvalitet. De tiltakene som er nødvendige for å imøtekomme krav i denne tillatelsen dekker både opprydding i utilfredsstillende avløpsforhold og investeringer som er nødvendige for å kunne gjennomføre utbyggingsplaner.

○ Kravet til restutslipp er basert på en befolkningsvekst, tilknytningsgrad og virkningsgrad, som fremgår av vedlagt tabell "Krav til restutslipp fra rensedistrikt" (vedlegg 2). For Linnes renseanlegg er renseseffekten satt til 95 %. Spesifikk forurensningsproduksjon for fosfor er i henhold til EU-definisjon av PE satt til 2,43 gram P pr. pe og døgn. Kravet i rammetillatelsen er basert på mengdebegrenset restutslipp til resipient. Kommunen bestemmer selv hvordan kravene skal overholdes for hver enkelt resipient. Det varsles imidlertid om at det ved gjennomføring av EUs rådsdirektiv for byområder bl.a forventes fastsatt minimumskrav til utslippsbegrensning av organisk stoff fra avløpsrenseanlegg.

Det tillatte restutslippene til resipient er fastsatt ut i fra et kapasitetshensyn og dels for å begrense totale utslippsmengder, samt prognoser om fremtidig befolknings- og næringsutvikling i områdene. Det er derfor ikke noe i veien for at fylkesmannen, ved revisjon eller etter søknad fra kommunen, kan endre tillatelsens omfang for det enkelte rensedistriktet. Dette kan gjøres ved omprioriteringer mellom rensedistriktene eller ved endring av den totale rammen.

○ Lier kommune er opptatt av at avløpsslam utgjør et verdifullt jordforbedringsmiddel som en bør ta sikte på å tilbakeføre til de relativt store jordbruksarealene i kommunen. Det er således behov for et egnet mellomlagringssted for behandlet avløpsslam før tilbakeføring til landbruket. Mellomlagring av slammet på Egge anses som gunstig med hensyn på avrenning fra plassen og transportavstand fra renseanlegg og til eventuelle brukere.

Rammetillatelsen er i hovedsak basert på krav til restutslipp med økt fokus på resipient og miljømål og med mindre vekt på funksjonskrav. I fylkesmannens forvaltning vil det derfor legges økt vekt på resultatrapportering fra kommunene med hensyn på utslipp og effekt på resipient. Dette forutsetter strenge krav til **kvalitetssikring** av den dokumentasjonen av utslipp kommunen leverer. I henhold til "Temaplan avløp 2000 – 2009" bør det blant annet gjennomføres nærmere undersøkelser av tilføringsgrad i Linnes rensedistrikt. En tilfredsstillende dokumentasjon av forurensningsutslipp vil dessuten være sentralt som beslutningsgrunnlag for tiltak, samt i målstyring og resultatoppfølging for kommunen selv. Dokumentasjon av forurensningsutslipp er bl.a. beskrevet i NORVAR veileder nr. 99 – 1999.

Utslipp av overvann er tatt inn i rammetillatelsen da dette faller naturlig inn under utslipp fra befolkningen. Avhengig av tettstedsarealene i rensedistriktet utgjør dette en større eller mindre andel av utslippet fra hvert enkelt rensedistrikt. Det er foreløpig ikke satt konkrete krav til rensing av overvann for Linnens rensedistrikt, men fylkesmannen ønsker med dette å sette fokus på en reell forurensningskilde.

Klageadgang.

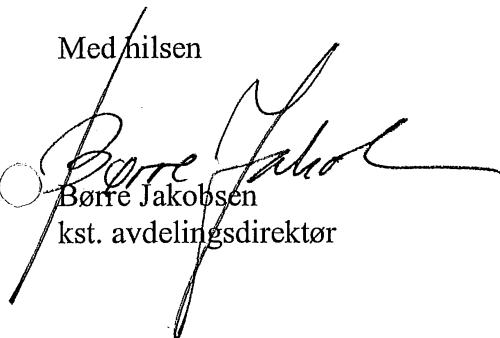
Nye vedtak og endringer i forhold til tidligere tillatelse kan påklages til Statens forurensningstilsyn av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram. Eventuell klage skal angi hva det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klagen skal begrunnes og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen sendes til Fylkesmannen i Buskerud, miljøvernavdelingen, Statens Hus, Postboks 1604, 3007 Drammen. Det vises ellers til forvaltningsloven § 27 og punkt 1 i vedlegget til utslippstillatelsen.

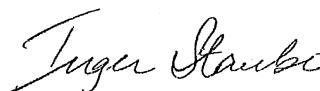
En eventuell klage fører ikke til at gjennomføring av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Statens forurensningstilsyn kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter. Nærmere opplysninger om dette fås ved henvendelse til Fylkesmannen i Buskerud, miljøvernavdelingen. Øvrige opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil Fylkesmannen i Buskerud, miljøvernavdelingen, også kunne gi på forespørsel.

Kopi av tillatelsen er sendt partene i samsvar med oversendelsesbrev av d.d..

Med hilsen

Børre Jakobsen
kst. avdelingsdirektør

Inger Staubo

Vedlegg:

- 1: Generelle vilkår for avløpsanlegg
- 2: Generelle vilkår for mellomlagring av ferdigbehandlet avløpslam
- 3: Tabell: Krav til restutslipp fra rensedistriktene i Lier kommune

VEDLEGG 1: GENERELLE VILKÅR FOR AVLØPSANLEGG.

1. Funksjonskrav.

- 1.1 Kommunen plikter gjennom instruksjer, kontroll og andre tiltak å sørge for at driften av anleggene skjer slik at ulemper og skadevirkninger til enhver tid begrenses mest mulig. Avløpssystemet (ledningsnett og renseanlegg) skal utformes og vedlikeholdes slik at anleggene fungerer etter sin hensikt. Det skal legges spesiell vekt på å forebygge lekkasjer og begrense utslipp som følge av overløp.
- 1.2 Avløpssystemet skal videre utformes slik at det går an å måle og ta representative prøver av det tilførte avløpsvannet og av det rensede avløpsvannet (kfr. TA-514).

2. Utslippskontroll.

- 2.1 Kommunen skal ha samlet oversikt over alle kommunale utslipp til berørte resipienter, herunder utslipp fra renseanlegg, overløp, nødoverløp, lekkasjer, kritiske overvannsutslipp og andre direkteutslipp.
- 2.2 Kommunen skal kontrollere restutslippet fra renseanlegg i samsvar med de løpende fastsatte bestemmelser fra fylkesmannen.
- 2.3 Overløp og kritiske overvannsutslipp skal beregnes av kommunen på grunnlag av kalibrerte simuleringsmodeller eller bedre metoder.
- 2.4 Utslipp fra nødoverløp skal beregnes av kommunen på grunnlag av registrert driftsstans ved pumpestasjoner, renseanlegg o.l., eventuelt ved direkte målinger av vannmengder og konsentrasjoner.
- 2.5 Utslipp pga. lekkasjer, feilkoblinger ol. skal angis av kommunen på grunnlag av beregnet virkningsgrad for transportsystemet, hvis ikke bedre metoder brukes. Det kan, utfra et faglig begrunnet skjønn, gjøres fradrag i utslippet til resipient pga. tilbakeholdelse i grunnen.

3. Rapportering.

- 3.1 Kommunen skal samle informasjon om foreliggende tillatelse og andre kommunale tillatelser i en felles årsrapport. Rapporten skal sendes fylkesmannen hvert år iht. årlig brev og omfatte alle rapporteringspliktige avløpsanlegg. Det presiseres at det for data som er rapportert til KOSTRA og representerer tema som etterspørres i pkt. 3.2, kan kommunen vise til at dataene foreligger i registeret.
- 3.2 Rapporteringen skal utformes i samsvar med nærmere angitte retningslinjer fra fylkesmannen og omfatte følgende tema:
 - *Status for og utvikling i vannkvalitet for aktuelle resipienter.*
 - *Utslippsmengder (fordelt på utslipp fra renseanlegg, overløp, nødoverløp, lekkasjer, overvannsutslipp og eventuelle direkteutslipp).*
 - *Kartpresentasjon av rensedistriktene med markering av områder som er og ikke er tilknyttet avløpsrenseanlegg samt tall for antall PE som tilhører de to grupperingene.*
 - *Overholdelse av tidsfrister.*

- 3.3 Rapporteringen skal dokumentere om vilkår som er stilt i tillatelsen er overholdt. Den skal videre inneholde en redegjørelse for årsakene til eventuelle avvik, og hvilke tiltak som er iverksatt for å rette opp påviste avvik.

4. Kvalitetssikring av data.

- 4.1 Kommunen skal utarbeide et program for kontrollmåling av utslipp til vann. Programmet/dokumentasjonsnivået tilpasses størrelsen på forurensningsutslippet og effekt på resipient. For utslippskontroll fra renseanlegg bør kontrollmålingene i tillegg være hensiktsmessige med hensyn på belastnings- og driftskontroll. Kommunens kontroll av egne utslipp skal være kvalitetssikret.
- 4.2 Alle analysedata skal være kvalitetssikret. Dette kan gjøres ved at analysene foretas av akkrediterte laboratorier. Alle analyser som sendes bort skal sendes til akkrediterte laboratorier.
- 4.3 Driftsdata skal benyttes som verktøy i kvalitetssikringen av utslippsdokumentasjonen.

5. Internkontroll.

- 5.1 I henhold til Internkontrollforskriften fastsatt ved kgl.res. 6. desember 1996, med ikrafttredelse 1. januar 1997, plikter bedriften å utarbeide et internkontrollsystem for sin virksomhet for bl.a. å sikre at kravene i denne utslippstillatelsen overholdes. Heri ligger bl.a. en plikt til så langt som mulig å søke å hindre unormale driftsforhold som forårsaker forhøyede utslipp. Som et ledd i kommunens internkontroll skal det inngå rutiner for kvalitetssikring, kfr. pkt. 4.

6. Ansvarsforhold, forurensningsgebyr og straffeansvar.

- 6.1 Kommunen er ansvarlig for at kravene i utslippstillatelsen overholdes. I denne sammenheng bør kommunen foreta en systematisk overvåking av de vannforekomster hvor det foretas utslipp av kommunalt avløpsvann og hvor utslippet kan påvirke forholdene i vannforekomsten.
- 6.2 Denne tillatelse fritar ikke kommunen for innhenting av tillatelser fra andre myndigheter for andre sider av virksomheten som gjelder f.eks. arbeidsmiljø, brann og eksplosjonsvern.
- 6.3 Tillatelsen fritar ikke kommunen for plikt til å betale erstatning etter gjeldende erstatningsregler.
- 6.4 Større tiltak må planlegges i god tid og bør legges til årstider der utslipp har minst skadevirkninger i resipienten og brukerinteressene berøres minst.

VEDLEGG 2: GENERELLE VILKÅR FOR MELLOMLAGRING AV FERDIGBEHANDLET AVLØPSSLAM

1. Juridiske vilkår og ansvar

- 1.1 Kommunen er ansvarlig for at anlegget etableres, drives, vedlikeholdes og avsluttes i henhold til de vilkår som er fastsatt.
- 1.2 Kommunen plikter å la representanter fra forurensningsmyndighetene eller de etater eller institusjoner som forurensningsmyndighetene bemyndiger, inspisere anlegget til enhver tid.
- 1.3 Denne tillatelsen fritar ikke kommunen for å innhente nødvendige tillatelser fra andre offentlige etater som eksempelvis helsetjenesten, arbeidstilsyn m.v.
- 1.4 Hvis fylkesmannen finner det påkrevet, må den som har fått utslippstillatelsen gjennomføre overvåking av grunnvannet i området med uttak av representative vannprøver og analyse på utvalgte fysisk-kjemiske parametre. Kommunen skal bekoste en slik evt. overvåking og resultatene rapporteres til Fylkesmannen, kfr. vedlegg 1, generelle vilkår.
- 1.5 Dersom driften av anlegg som reguleres av denne tillatelse forårsaker uforutsette miljøulempere for omgivelsene, kan fylkesmannen pålegge kommunen å sørge for at det blir foretatt nødvendige endringer i anlegg eller drift, eventuelt å stanse hele virksomheten eller deler av denne for kortere eller lengre tid.
- 1.6 I medhold av forurensningsloven § 73 kan fylkesmannen fastsette forurensningsgebyr for å sikre at tiltakene gjennomføres som forutsatt i utslippstillatelsen, og i samsvar med gitte tidsfrister.

2. Omfang og arealbegrensning

- 2.1 Det er ikke tillatt å ta imot andre avfallstyper eller - fraksjoner til anlegget eller annen håndtering enn det som tillatelsen omfatter. Dersom det er behov for å ta imot andre avfallstyper skal dette omsøkes særskilt.
- 2.2 Det skal utarbeides særskilte prosedyrer for mellomlagring av avløpsslam. Prosedyrene skal og tas inn i driftsplan/-instruks.

3. Håndtering av slam og drift av anlegget

- 3.1 Det tillates ikke deponering av avløpsslam utover det som er spesifisert iht. tillatelsens pkt. 1.
- 3.2 Laguneanlegget eller mellomlagringsplassen skal ikke tilføres slam med høyere innhold av tungmetaller enn det som gjelder for slam som skal disponeres på grøntareal, jf. forskrift om avløpsslam av 02.01.1995 med siste endring 27.09.1996. Slammet skal heller ikke inneholde organiske miljøgifter i mengder som kan medføre helse- eller miljørisiko ved bruk.
- 3.3 Anlegget skal drives av operatører som har gjennomgått nødvendig opplæring i drift av slike anlegg og, som er godt kjent med virksomhetens internkontrollsystem og plandokumenter.
- 3.4 Det skal føres driftsjournal over tidspunkter og mengder for slam som leveres og bortkjøres, for derved å sikre en rasjonell drift og for å kunne beregne gjenværende kapasitet.
- 3.5 Driftsjournal skal føres regelmessig slik at det til enhver tid er oversikt over slammengder på de ulike delområdene av anlegget, samt mengder sand- og grusholdig slam som tilføres anlegget.
- 3.6 Detaljplaner og internkontrollsystem samt resultater av kontroll m.v. skal kunne forevises forurensningsmyndigheten på forlangende.

- 3.7 Det skal legges vekt på å minimere luktulempene fra anleggene. Aktivitetsstyrende håndbok skal beskrive rutiner som skal sikre minimale luktulemper på området og til omgivelsene
- 3.8 Det skal legges vekt på ryddighet og orden på anlegget og i nærområdene.

4. Avslutning.

- 4.1 Når driften opphører, skal alt slam/kompost fjernes. Dersom senere utnyttelse av området tillater det, kan slammet nyttes som vekstsjikt ved beplantning av området.
- 4.2 Området skal etter avslutning ikke bære preg av tidligere virksomhet. Dette tilsier at eventuelle voller rundt lagunene må planeres utover, og at utgravde laguner må fylles igjen. Tilsåing/beplantning skal skje snarest mulig etter at laguneanlegget er avsluttet.

5. Beskyttelse mot andre ulemper, herunder nærmiljøulemper

- 5.1 Det skal utarbeides en oversikt over nærmiljøulemper herunder; lukt, støv, støy, smittespredning, innsynsforhold og annen sjenanse. Oversikten skal omfatte forhold både knyttet til anlegget og transport til og fra dette. Oversikten skal inngå i anleggets internkontrollsystem.
- 5.2 Det skal settes inn støvdempende tiltak på tilkjøringsveier og interne veier etter behov. Vanning som støvdempingstiltak på anlegget er ikke tillatt.
- 5.3 Støy fra virksomheten skal ikke overskride retningslinjer for begrenning av støy fra industri (Jf. SFTs retningslinje TA – 506, 1985), dersom ikke strengere lokale forskrifter kommer til anvendelse.
- 5.4 Fylkesmannen kan komme tilbake med krav om støymålinger og støydempende tiltak.
- 5.5 Skadedyrsbekjempning skal utføres regelmessig og ut fra et mål om å redusere antallet skadedyr til et minimum. Fuglenett eller annen tilsvarende innretning må etableres dersom det er fare for smittespredning.
- 5.6 Innsyn til anleggsområdet fra nærområdene skal reduseres gjennom skjermingstiltak.
- 5.7 Så langt det er mulig skal det forhindres at masser fraktet til og fra anlegget faller av under transporten. Det skal foretas regelmessig kontroll slik at nødvendig opprydning foretas snarest mulig dersom masser er falt av under transporten.

6 Kompletterende anlegg og installasjoner

- 6.1 Uvedkommende skal ikke ha adgang til anlegget. Om nødvendig skal hele området inngjerdes. Port skal være *låsbar*. Informasjon om åpningstider og hva som kan mottas på anlegget skal gis ved tydelig skilt ved innkjørsel.
- 6.2 Anlegget skal ha belysning som sikrer tilfredsstillende drift hele året.

7 Overvåking av sivevann og resipienter

- 7.1 Resipienter skal overvåkes med regelmessig prøvetaking etter særskilt kontrollprogram. Kontrollprogrammet skal inngå som en del av internkontrollsystemet. Forslag til kontrollprogram skal oversendes fylkesmannen for godkjenning. Programmet kan ikke endres uten Fylkesmannens samtykke.
- 7.2 Analyse skal skje på laboratorium akkreditert etter EN 45000 normen eller tilsvarende.

KRAV TIL RESTUTSLIPP FRA RENSEDISTRIKTENE I LIER KOMMUNE

Beregningsgrunnlag:

Antall bosatte, innpending, tilknytningsgrad, tap fra ledningsnett/transportssystem er oppgitt av Lier kommune

Omregningsfaktor

1

Spesifikk daglig forurensningsbelastning:

Fosfor i gP/pe * dag

2,43

Restutslippsfaktor for renseanlegg:

Utslppsgrad fosfor:

0,05

Årlig utslipp av fosfor ved behandling av fremmedslam (i tonn):

0,013

Omregningsfaktor, norske PE til EU-PE:

0,66

2001							
Rensedistrikt	Antall bosatte i rensedistrikt	Antall EU-PE i rensedistrikt	Antall EU-PE tilknyttet renseanlegg	Ikke tilknyttet, som ant. EU-PE	Tap fra ledningsnett til resipient som ant. EU-PE	Tap fra ledningsnett til resipient (tonn P/år)	Tillatt restutslipp, tot-fosfor (tonn P/år)
Linnes, befolkning*/**	16 016	10 537	10 010	527	701	0,62	1,51
Påslipp fra industri					0	0,00	0,00
Rensedistrikt, Tot.	16 016		10 010	527	701	0,62	1,51

Tilknytningsgrad, 2001: 0,95
 Virkningsgrad, 2001: 0,8
 Tap fra ledningsnett til resipient, 2001: 0,07

2005							
Rensedistrikt	Antall bosatte i rensedistrikt	Antall EU-PE i rensedistrikt	Antall EU-PE tilknyttet renseanlegg	Ikke tilknyttet, som ant. EU-PE	Tap fra ledningsnett til resipient som ant. EU-PE	Tap fra ledningsnett til resipient (tonn P/år)	Tillatt restutslipp, tot-fosfor (tonn P/år)
Linnes, befolkning*/**	17 200	11 316	10 863	453	435	0,39	1,26
Påslipp fra industri					0	0,00	0,00
Rensedistrikt, Tot.	17 200		10 863	453	435	0,39	1,26

Tilknytningsgrad, 2005: 0,96
 Virkningsgrad, 2005: 0,9
 Tap fra ledningsnett til resipient, 2005: 0,04

2010							
Rensedistrikt	Antall bosatte i rensedistrikt	Antall EU-PE i rensedistrikt	Antall EU-PE tilknyttet renseanlegg	Ikke tilknyttet, som ant. EU-PE	Tap fra ledningsnett til resipient som ant. EU-PE	Tap fra ledningsnett til resipient (tonn P/år)	Tillatt restutslipp, tot-fosfor (tonn P/år)
Linnes, befolkning*/**	18 400	12 105	11 742	363	294	0,26	1,10
Påslipp fra industri					0	0,00	0,00
Rensedistrikt, Tot.	18 400		11 742	363	294	0,26	1,10

Tilknytningsgrad, 2010: 0,97
 Virkningsgrad, 2010: 0,9
 Tap fra ledningsnett til resipient, 2010: 0,025

* innpending er medberegnet

**inklusive behandling av fremmedslam